

Konferencja: Edukacja dziecka cudzoziemskiego

Warszawa 15-16 września 2015 r.

Dobre praktyki- doświadczenia Zespołu Szkół w Podkowie Leśnej

Obszar I- Przyjmowanie uczniów cudzoziemskich do szkoły.

Przyjmowani są na podstawie obowiązujących przepisów oświatowych. Uczniowie uchodzący rzadko przedstawiają świadectwa ukończenia jakiegoś poziomu edukacji. Najczęściej od rodziców dowiadujemy się, ile lat dziecko było w systemie edukacji kraju pochodzenia. Odbywamy także rozmowę z dzieckiem, jeśli to możliwe, w obecności tłumacza, badając jaki poziom wiedzy ogólnej i umiejętności dziecko prezentuje. Najłatwiej sprawdzić poziom wiedzy i umiejętności matematycznych. Rozmowa pozwala nam określić potrzeby edukacyjne ucznia i ofertę zajęć wyrównawczych. Przydział do klas odbywa się najczęściej zgodnie z wiekiem. Wyjątkiem bywa przyjmowanie do szkoły w środku roku szkolnego, n.p. w II semestrze. Takie przypadki są rozpatrywane indywidualnie, w porozumieniu z rodzicami.

Ważną sprawą na tym etapie jest „wejście” ucznia do klasy. Przedstawienie przez wychowawcę nowego kolegi czy koleżanki, podanie kilku istotnych informacji na temat kraju pochodzenia .

Nowi uczniowie są objęci okresem adaptacyjnym trwającym kilka dni. W tym czasie pod opieką nauczyciela- opiekuna dzieci cudzoziemskich w szkole poznaje szkołę z jej ważnymi pomieszczeniami- świetlica, stołówka, gabinety; pedagoga, psychologa, biblioteka. Niektóre lekcje odbywa w trybie indywidualnym, pod opieką nauczyciela realizuje treści niektórych przedmiotów. Zapraszamy do szkoły rodziców, którzy rozmawiają z psychologiem szkolnym, podają najważniejsze informacje o dziecku, poznają wychowawcę i najważniejsze oczekiwania szkoły.

Obszar II- Wsparcie edukacyjne

Podstawową rzeczą jest dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości dzieci cudzoziemskich. Trzeba określić podstawowe wymagania, jakie dziecko ma spełnić, biorąc pod uwagę w szczególności jego znajomość języka i rozpoznane umiejętności. Takie „brzegowe” warunki są przekazywane nauczycielowi, który w naszej szkole sprawuje pieczę nad tymi uczniami.

Nauczyciele przedmiotów, po odbytych szkoleniach umieją opracować scenariusz lekcji z uwzględnieniem możliwości cudzoziemców, jak również teksty preparowane i zadania dla tych dzieci.

Trzeba zaplanować pakiet zajęć wyrównawczych zgodny z potrzebami dzieci cudzoziemskich i do nich adresowany.

Największe jednak znaczenie ma praca indywidualna z tymi dziećmi. Przekazane przez nauczycieli wymagania i zadania są realizowane w trybie pracy indywidualnej przez opiekuna dzieci cudzoziemskich, psychologa szkolnego i nauczycieli. To rzeczywiście przynosi efekty i po pewnym czasie dzieci te osiągają znaczące sukcesy edukacyjne, które z kolei stanowią prawdziwą podstawę do poczucia się równym z innymi.

Obszar III- Kadra pracownicza

W szkole zatrudniona jest opiekunka dzieci cudzoziemskich w wymiarze całego etatu świetlicowego, znająca język rosyjski z kwalifikacjami glottodydaktyka. Jest postrzegana przez cudzoziemców jako osoba, do której można się ze wszystkimi sprawami zwrócić. Odpowiada też za kontakty z rodzicami.

Koordynatorem zespołu do spraw cudzoziemców jest psycholog, znająca także język rosyjski. Udziela pomocy uczniom, potrafi zdiagnozować ich trudności i wspomaga nauczycieli w pracy z dzieckiem cudzoziemskim.

Ważna jest dwujęzyczność wśród kadry nauczycielskiej. W szkole zorganizowaliśmy kurs języka rosyjskiego, dzięki czemu ci, którzy w nim uczestniczyli, mają możliwość porozumienia się na poziomie podstawowym z rodzicami i uczniami.

Wszyscy pracownicy szkoły, zarówno nauczyciele, jak i obsługa, przeszli szkolenia, które pozwalają lepiej funkcjonować w warunkach szkoły wielokulturowej. Każdy nowy pracownik jest informowany, że środowisko, w którym podejmuje pracę ma dodatkowe zadania związane z wielokulturowością.

Obszar IV- Funkcjonowanie w grupie rówieśniczej

Bardzo ważne jest wprowadzenie ucznia do klasy- przedstawienie go, krótka informacja skąd przyjechał, czym się interesuje, czy ma rodzeństwo, itp. W plan pracy wychowawcy powinna być wpisana lekcja o uchodźctwie, odmiennościach kulturowych, zwyczajach , baśniach z innych kultur.

W przypadku pojawienia się sytuacji konfliktowych na tle etnicznym, zachowań mających znamiona dyskryminacji, koniecznie trzeba reagować natychmiast. Niezależnie od tego, w jakim momencie takie zachowania mają miejsce i jak duży ładunek emocji ze sobą niosą, ważnym jest, żeby każda osoba dorosła, będąca świadkiem, zareagowała,. Czasem wymaga to niewielkiego nakładu czasu, a niekiedy warto przerwać tok lekcji, aby zdecydowanie dać

sygnał, że niema przyzwolenia na takie zachowania. To jest bardzo ważne, aby zwracali na to uwagę wszyscy- nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni, to buduje klimat wychowawczy szkoły .

spotkania klasowe, Wyjazdy jedno lub kilku dniowe są znakomitą okazją do integrowania się dzieci cudzoziemskich z rówieśnikami. Warunki nie-edukacyjne pozwalają na ujawnienie innych, niż szkolne talentów i umiejętności. Możliwość pracy w zespołach, spędzania wspólnie czasu są znakomitą okazją do tego, żeby dziecko cudzoziemskie poczuło się częścią grupy. Polscy rówieśnicy też wiedzą, że to są lepsze okoliczności, aby poznać się wzajemnie.. Dlatego utworzyliśmy w szkole, w porozumieniu z Radą Rodziców fundusz wycieczkowy, z którego korzystają dzieci w trudniejszej sytuacji materialnej.

Obszar V- Rodzic cudzoziemski

Dobre rezultaty w nawiązywaniu kontaktów z rodzicami dzieci cudzoziemskich daje zaproszenie ich na indywidualną rozmowę do szkoły. W naszej szkole taką rozmowę prowadzi psycholog szkolny, ze znajomością języka rosyjskiego. Ważną sprawą jest przekazanie najważniejszych informacji o wymaganiach szkoły. Najważniejsze z nich przetłumaczyliśmy na język rosyjski. Rodziców zapraszamy nie tylko na zebrania klasowe, ale i do współdziałania w organizacji szkolnych uroczystości. Niekiedy z informacją o dzieciach jedzie do ośrodka opiekun uczniów cudzoziemskich . Warto też zawiadamiać rodziców tych dzieci o sukcesach edukacyjnych.

Obszar VI- Środowisko lokalne

Wspólne projekty z instytucjami działającymi na terenie miasta pomagają tworzyć w środowisku lokalnym standardy otwartości, poszanowania odmienności. W naszym mieście corocznie organizowane są pikniki wielokulturowe. Szkoła natomiast , organizując swoje imprezy- otwarte dla środowiska, stara się prezentować wielokulturowość jako wartość.

Niezwykle ważną sprawą jest życzliwe nastawienie organu prowadzącego do zwiększonych potrzeb szkoły wielokulturowej. Zwiększenie ilości godzin na nauczanie języka polskiego, większa pula godzin dla psychologa szkolnego, zwiększona ilość zajęć pozalekcyjnych, możliwość zatrudnienia asystenta nauczyciela, wspierają szkołę w realizacji zwiększonej ilości zadań .

Obszar VII- Współpraca z instytucjami zajmującymi się edukacją dzieci cudzoziemskich i organizacjami pozarządowymi.

Wykorzystujemy zasoby edukacyjne różnych instytucji i organizacji (ORE, Kuratorium Oświaty, PAH, Polskie Forum Migracyjne, Fundacja na Rzecz Różnorodności Społecznej i in.) . Można wykorzystać przykładowe scenariusze lekcji, dobre praktyki innych szkół, materiały z warsztatów prowadzonych przez niektóre z wymienionych organizacji.

Realizowaliśmy projekty dotyczące wielokulturowości z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi . Korzystaliśmy także z organizacji pozarządowych przy wyszukiwaniu asystentów kulturowych oraz z oferty ich szkoleń dla nauczycieli, pracowników niepedagogicznych i warsztatów dla uczniów.

Z racji tego, że organizacje pozarządowe są w stanie najszybciej reagować na potrzeby szkoły, ich pomoc jest nie do przecenienia